

BESLUTSFÖRSLAG

Magnusson Falck, Anna-Karin
Anna-Karin.MagnussonFalck@skane.se

Datum 2023-11-10
Ärendenummer 2023-POL000321

1 (3)

Svar på initiativärende En mer jämlik bröstcancerscreening

Ordförandens förslag

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden anser att initiativärendet är besvarat med redovisningen i ärendet.

Sammanfattning

Mätta Ivarsson (MP) föreslår i initiativärende att hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att genomföra riktade informationsinsatser för att få fler kvinnor att delta i bröstcancerscreening med mammografi.

I ärendet finns följande dokument:

1. Beslutsförslag 2023-11-10
2. Initiativärende En mer jämlik bröstcancerscreening

Beskrivning av ärendet och skälen för förslaget

Bakgrund

År 2021 fick 8619 kvinnor diagnos invasiv bröstcancer vilket gör det till den vanligaste cancersjukdomen bland kvinnor i Sverige. Socialstyrelsen rekommenderar att alla kvinnor erbjuds undersökning med mammografi som screening för bröstcancer och cirka 60 procent av brösttumörerna upptäcks vid denna screeningmammografi som erbjuds var 18-24 månad i åldrarna 40-74 år. Initiativärendets syfte är berättigat, en av de viktigaste prognostiska faktorerna för bröstcancer är i vilket skede en tumör diagnostiseras. Därför är det viktigt att så många som möjligt deltar i screening med mammografi och att kontinuerligt arbete för deltagande bedrivs. Ett arbete som gjordes inom ramen för den nationella cancerstrategin 2009 av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) visade att det framför allt är tre grupper av kvinnor som uteblir oftare än andra från mammografiundersökningar: – kvinnor med kortare utbildning och svag ekonomi, – kvinnor med invandrarbakgrund, och – kvinnor mitt i livet, mellan 40 och 50 år. Undersökningen bedöms ha fortsatt aktualitet i dagens samhälle och insatser för ökad medvetenhet bör i högre utsträckning riktas mot dessa grupper.

Låg eller ingen avgift har visat sig vara en av de mest avgörande faktorerna för ett högre deltagande och deltagande i mammografiscreening har sedan 2016 varit avgiftsfri. Andra faktorer som också visat sig vara viktiga för deltagande är t.ex. tillgänglighet, kallelser och informationskampanjer på flera språk och påminnelser om undersökning jämte lättillgänglig möjlighet att boka/boka om sin tid till en som passar medborgaren bättre.

Aktuellt

Sedan 2009 har den privata vårdaktören Unilabs uppdraget att bedriva screeningverksamhet med mammografi i Region Skåne. I avtalet ingår uppdraget att öka andelen kvinnor som kommer till mammografiscreening med målsättning 85 procent oavsett distriktstillhörighet eller åldersgrupp. Krav på konkreta åtgärder och arbetssätt för att uppnå målen ska redovisas med relevanta aspekter såsom geografisk placering/tillgänglighet, metoder för kommunikation och potentiella samverkanspartners. Mötet mellan vårdgivare och patient är kärnan i hälso- och sjukvården. Informationen ska förmedlas utifrån varje patients förutsättningar och förmåga att ta emot och ta till sig information. Samarbete med civilsamhället är viktigt för att nå ut med information om mammografiscreening till befolkningen.

Upphandlad leverantör arbetar aktivt med olika satsningar där trenden för delaktighet 2022 är i uppåtgående efter en tillfällig nedgång under pandemiåren 2020-2021. Hittillsvarande insatser inkluderar öppnandet av mammografienheter på köpcenter Mobilia (Malmö) och Väla (Helsingborg) i syfte att förbättra tillgänglighet genom att finnas där många utför andra ärenden. Riktade informationsinsatser med korta budskap på olika språk, aktiviteter i sociala medier och en ökad digital tillgänglighet så att hindren för deltagande minskas. Information om hur man undersöker bröstet finns på hemsida och i sociala medier på olika språk. Man har tagit fram en nyckelring "pink size for life" som ska visualisera hur en egenupptäckt knuta kan kännas samtidigt som den visar på skillnaden i storlek om man upptäcker den via screeningen. Samverkan med länsstyrelse och Region Skåne för informationsspridning även i dessa kanaler, pågår. Dialog med Region Skåne som uppdragsgivare är kontinuerlig.

Hälso- och sjukvårdsnämndens ställningstagande till initiativärendet

Aktivt arbete med informationskampanjer och samarbeten för ökad tillgänglighet i kända populationer med lågt deltagande pågår inom uppdraget att bedriva screening med mammografi av upphandlad leverantör. Därför anses initiativärendet besvarat.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Ärendet bedöms inte ge några ekonomiska konsekvenser för Region Skåne.

Juridisk bedömning

Samråd med regionjurist har inte bedömts nödvändig

Miljökonsekvenser

Ärendet medför inga miljökonsekvenser.

Samverkan med berörda fackliga organisationer

Ingen samverkan/MBL-förhandling har bedömts nödvändig i detta ärende

Uppföljning

Genomförs genom halvårsvisa redovisningar av upphandlad leverantör avseende bland annat deltagandefrekvens.

Anna Mannfalk
Ordförande

Pia Lundbom
Hälso- och sjukvårdsdirektör